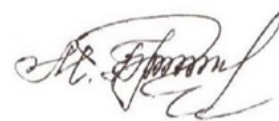

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет іноземних мов
Кафедра світової літератури

Затверджено
на засіданні кафедри світової літератури
факультету іноземних мов
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 6 від 07 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри

Силабус з навчальної дисципліни
«НІМЕЦЬКОМОВНІ ЛАУРЕАТИ НОБЕЛІВСЬКОЇ ПРЕМІЇ»,
що викладається в межах ОПП (ОПН)
першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 035.043 Філологія

Львів 2022 р.

Назва курсу	Німецькомовні лауреати Нобелівської премії
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Університетська 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет іноземних мов, кафедра світової літератури
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	03 Гуманітарні науки, 035 Філологія
Викладачі курсу	Варецька Софія Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри світової літератури
Контактна інформація викладачів	Sofiya.varetska@lnu.edu.ua м. Львів
Консультації по курсу відбуваються	Консультації відбуваються щотижня згідно графіку. Можливі онлайн-консультації. Для цього слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Вибірковий курс «Німецькомовні лауреати Нобелівської премії» розрахований на студентів 4 курсу німецької філології денного відділення. В курсі передбачені лекції та самостійна робота.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Німецькомовні лауреати Нобелівської премії» є вибірковою дисципліною зі спеціальності 035.043 Філологія, рівня освіти бакалавр, яка викладається в VII семестрі в обсязі 3 кредити, 90 год., з них 32 год. аудиторних і 58 год. самостійної роботи (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Німецькомовні лауреати Нобелівської премії» є ознайомлення студентів із творчістю найвпливовіших письменників кінця XX – початку XXI ст. у німецькомовному просторі, дати уявлення про окремі важливі тенденції світового літературознавства. Бурхливий розвиток літератури в XX ст., її насиченість різномірними стильовими та ідейними тенденціями, пошук нових форм і збагачення новим змістом породжують численні інтерпретації, неоднозначні оцінки, становлять предмет критичних дискусій. У сучасному європейському літературознавстві відчутною є тенденція до концептуального переосмислення особливостей літератури постмодерної доби. Зокрема, йдеться про творчість відомих німецькомовних письменників Гюнтера Грасса, Герти Мюллер, Ельфріди Єлінек, яких було відзначено у світовому літературному процесі й нагороджено найпрестижнішою Нобелівською премією з літератури.
Література для вивчення дисципліни	<u>Основна література:</u> 1. Варецька С. О. Барокова парадигма у творчості Гюнтера Грасса. Монографія. – Дрогобич: Коло, 2008. – 240 с. 2. Маценка С. П. Гюнтер Грасс, німецький митець, нобеліант, діагностик виснаженого світу / Світлана Маценка. – Л. : ПАІС, 2012. – 55 с. 3. Варецька С. О. Травматичне невимовне у роману Герти Мюллер «Гойдалка дихання» http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I=&S21STR=%D0%9672787/2015/12 4. Grass G. Im Krebsgang. – Göttingen: Steidl Verlag, 2002. – 336 S. 5. Jelinek E. Klavierspielerin. – Rowohlt Taschenbuch, 1986. – 336 S. 6. Müller H. Atemschaukel. – München: Carl Hanser Verlag, 2009 – 304 S.

7. Stolz D. Günter Grass, der Schriftsteller. Eine Einführung. – Göttingen, 2005. – 208 S.

Додаткова література:

1. Виступ Гюнтера Грасса з нагоди вручення Нобелівської премії “Далі буде...” // Грасс Г. Бляшаний барабан. – К.: Юніверс, 2005. – С. 757-773.
2. Варецька С. Художнє осмислення трансформацій історії (за романом «Траєкторією краба» Г. Грасса) <http://litmisto.org.ua/?p=19046>
3. Гаврилів Т. Що сталося? Про Єлінек в українському контексті // <https://web.archive.org/web/20131006104847/http://www.prostory.net.ua/ua/translate/531-2012-05-04-18-01-54>
4. Герта Мюллер – нобеліантка, творець ландшафтів знедолених | Софія Варецька <https://www.youtube.com/watch?v=NSEmjLIDljo>
5. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн. – К.: Критика, 2005. – 264 с.
6. Гюнтер Грасс: "незручний" письменник, який творив наперекір духу часу / Софія Варецька https://www.youtube.com/watch?v=_IRGYGnVZ1Y&t=658s
7. Еко У. Поетика відкритого тексту // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / Зубрицька М. – Львів: Літопис, 2001. – С. 525-539.
8. Затонський Д. “Бляшаний барабан” Гюнтера Грасса, або Чи розуміємо ми світ, у якому існуємо? / Грасс Г. Бляшаний барабан. – К.: Юніверс, 2005. – С. 5-37.
9. Кирилова Т. «Тіло та нарація в романі Г. Мюллер «Краще б я сьогодні з собою не зустрілася» // Літературознавчі обрії. Праці молодих учених. – Випуск 16. – Київ: Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, 2010. – С. 195-201.
10. Маценка С. П. Герта Мюллер – німецька письменниця, нобеліантка, творець ландшафтів бездомності. – Львів : ПАІС, 2012. – 52 с.
11. Мюллер Г. Кожне слово знає щось про порочне коло // Критика, число 3-4 (149-150), 2010. – С. 45–47.
12. Поліщук Я. Література як спосіб додання страху // <http://litakcent.com/2010/11/08/literatura-jak-sposib-dolannja-strahu/>
13. Поліщук Я. РЕвізії пам'яті : літературна критика / Ярослав Поліщук // Бібліотека альманаху українців Європи «Зерна», № 62. – Луцьк : ПВД «Твердиня», 2011. – 216 с.
14. Шахова К. П'ять німецьких лауреатів Нобелівської премії з літератури. – К.: Юніверс, 2001. – 208 с.
15. Böttiger H. Die Gruppe 47 Als die deutsche Literatur Geschichte schrieb. – München : DVA, 2012. – 480 S.
16. Deutsche Romane des 20. Jhts. Neue Interpretationen/ Htsg. von P.M.
17. Durzak M. Der deutsche Roman der Gegenwart. – Stuttgart, Berlin, Köln, Mainz: W. Kohlhammer Verlag, 1971. – 400 S
18. Grass G. Die Verantwortung meiner Generation // Deutsche Fragen. Texte zur jüngsten Vergangenheit. – Berlin, München: Langenscheidt, 1981. – S. 140-141.
19. Heschel A. Vom “postmodernen Roman” zur postmodernen Lesart. – Essen, 1996.
20. Lackner E. Herta Müller // Erna Lackner. // <http://www.magazin-deutschland.de/de/artikel/artikelansicht/article/herta-mueller.html>

	<p>21. Scherpe K.R. Die rekonstruierte Moderne. Studien zur deutschen Literatur nach 1945. – Köln, Weimar, Wien, 1992.</p> <p>22. Wenn wir schweigen, werden wir unangenehm – wenn wir reden, werden wir lächerlich // http://www.reife.ch/Winter03/et4-schweigen.html</p> <p>23. Wichner E. Nobelpreis für das amputierte Leben in der Diktatur // Ernest Wichner. // http://www.welt.de/kultur/article4779483/Nobelpreis-fuer-das-amputierte-Leben-in-der-Diktatur.html</p> <p><i>Вся подана література доступна в бібліотеках Львова або в онлайн-просторі.</i></p>
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	3 кредити ECTS. Лекції – 32 год., самостійна робота – 58 год.
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>- знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ про літературну ситуацію Німеччини другої половини XX ст. – перших десятиліть XXI ст. ☐ про вагомість літературних премій у світовому літературному процесі; ☐ життєвий і творчий шлях Гюнтера Граса, Герти Мюллер, Ельфріди Єлінек; ☐ про національну специфіку німецькомовної літератури, зумовленої особливостями соціально-політичної історії країни та її культурних традицій. <p>- вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ практично застосовувати навички поетологічного аналізу; ☐ узагальнювати і систематизувати поданий матеріал; <p>охарактеризувати творчий метод окремих письменників, твори яких розглядаються;</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ застосовувати відповідну методологію до аналізу творів; ☐ критично опрацьовувати та аналізувати теоретичний та художній матеріал; ☐ охарактеризувати табуйовані моменти історії, про які йдеться в образах для аналізу творах.
Ключові слова	Німецькомовна література кінця XX ст. – початку XXI ст., роман «Ходою краба» Гюнтера Граса, роман «Гойдалка дихання» Герти Мюллер, роман «Піаністка» Ельфріди Єлінек.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем.
Теми	<p>Тема 1. Вагомість літературних премій у світовому літературному процесі.</p> <p>Тема 2. Творчість Гюнтера Граса.</p> <p>Тема 3. Творчість Герти Мюллер.</p> <p>Тема 4. Творчість Ельфріде Єлінек.</p> <p>Детальніше у формі СХЕМИ КУРСУ</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік у кінці семестру, Усний.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з гуманітарних дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату з теорії літератури, розуміння основних понять літературознавства.

<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Презентації, лекції, обговорення, дискусія. Застосування мультимедійних методів навчання (перегляд та обговорення освітніх фільмів, уривків художніх фільмів, знятих за художніми творами, які вивчаються на курсі, мовою оригіналу).</p>
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Вивчення курсу потребує використання загальнонавчаних програм і операційних систем, доступу до мережі Інтернет.</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • самостійна робота: 70% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 70; • модулі: 30 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 30; <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p> <p>Письмові роботи: очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, реферат, творча робота). Письмові роботи (есеї, творчі роботи) обсягом до 5 сторінок повинні бути оригінальними структурованими дослідженнями, містити обґрунтування обраної теми й опис самостійно опрацьованого матеріалу, дослідницьку тезу і її доведення. Академічна доброчесність: очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання всіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Вся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі, та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час дискусій; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Роль Нобелівської премії в літературному процесі Німеччини. 2. Німецькомовні лауреати Нобелівської премії з літератури. 3. Гюнтер Грас, життєвий та творчий шлях. 4. Провокативна поезія Г. Граса, аналіз вірша «Що мусить бути сказано». 5. Аналіз роману «Ходою краба» Гюнтера Граса. 6. Герта Мюллер, життєвий і творчий шлях. 7. Колаж у творчості Герти Мюллер. 8. Аналіз роману «Гойдалка дихання» Герти Мюллер.

	9. Ельфріде Єлінек, життєвий та творчий шлях. 10. Політичні п'єси Ельфріде Єлінек. 11. Аналіз роману «Піаністка» Ельфріде Єлінек.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) (лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год
1	Значення Нобелівської премії з літератури в літературному процесі світу.	лекція	1. Семків Р. Абсолютні книги: підходи до формування канону світової літератури https://www.youtube.com/watch?v=c7zMQA5r83s	Підготувати письмову роботу (4 год)
2	Німецькомовні лауреати Нобелівської премії з літератури, їхня творчість та роль у літературному процесі Німеччини.	лекція	1. Der Nobelpreis – Die Geschichte von Alfred Nobel https://www.youtube.com/watch?v=hKwHGYeym34 2. Wie gewinnt man einen Nobelpreis? https://www.youtube.com/watch?v=ehgjsDCXME	Підготувати презентацію з даної теми (4 год)
3	Гюнтер Ґрас – «незручний» письменник, який творив наперекір часу.	лекція	1. Варецька С. О. Барокова парадигма у творчості Гюнтера Ґраса. Монографія. – Дрогобич: Коло, 2008. – 240 с. 2. Маценка С. П. Гюнтер Ґрас, німецький письменник, нобеліант, діагностик виснаженого світу: текст лекції. – Львів, ПАІС, 2012. – 58 с.	Підготувати буктрейлер до творів, які вивчаються в курсі, на вибір студента (4 год)
4	Провокативна поезія Г. Ґраса.	лекція	1. Günter Grass und seine Israelkritik Politik direkt https://www.youtube.com/watch?v=2IRfRe5D_78	Ознайомитися з вибраною поезією автора (2 год)
5	Табуйовані моменти історії на прикладі роману «Ходою краба» Г. Ґраса.	лекція	1. Günter Grass über seine Novelle «Im Krebsgang»	Теми рефератів 1. Bedeutung der

			https://www.youtube.com/watch?v=CH7AIL_7_V8 2. Denis Scheck über «Im Krebsgang» von Günter Grass https://www.youtube.com/watch?v=VDFckrJL4ZM 3. Варецька С. О. Художнє осмислення трансформацій історії (за романом «Траєкторією краба» Г. Грасса) http://litmisto.org.ua/?p=19046	Geschichte in der Literatur. (4 год)
6	Підготувати виступи до теми.	групова робота	Добірка літератури за темою виступу. Навчальні матеріали і загальний список літератури до курсу. 1. Гюнтер Грасс: "незручний" письменник, який творив наперекір духу часу / Софія Варецька https://www.youtube.com/watch?v=_IRGYGnVZ1Y&t=658s	1. Написати есе на тему «Концепція історії в новелі Г. Грасса «Ходою краба». 2. Die Rolle von G. Grass in der deutschen Literatur. (4 год)
7	Герта Мюллер – нобеліантка, творець ландшафтів знедолених.		1. Герта Мюллер – нобеліантка, творець ландшафтів знедолених / Софія Варецька https://www.youtube.com/watch?v=NSEmjLIDljo 2. HERTA MÜLLER – Literaturnobelpreis 2009 – Interview bei LITERATUR IM FOYER - SWR Fernsehen https://www.youtube.com/watch?v=wuKdNmVPyuQ 3. Herta Müller – Ein Portrait (2013) 1/3 https://www.youtube.com/watch?v=HhohIgOuhJg	Підготувати презентацію з даної теми, робота в парах (4 год)
8	Значення колажу в творчості Герти Мюллер.	лекція	1. Herta Müller spricht über ihre Collagen / Herta Müller parla sobre els seus collages https://www.youtube.com/watch?v=eUV9ltbCpdc 2. Маценка С. П. Герта Мюллер – німецька письменниця, нобеліантка, творець ландшафтів бездомності / Світлана Маценка. – Львів : ПАІС, 2012. – 52 с.	Прочитати романи обраних письменників, вміти аналізувати текст (4 год)
9	Травматичне невимовне в романі «Гойдалка дихання» Герти Мюллер.	лекція	1. Nobelpreisträgerin Herta Müller im Gespräch mit Thea Dorn über ihren Roman «Atemschaukel»	Написати есе на тему «Заангажовані письменники на

			(2009) https://www.youtube.com/watch?v=StSe17yaeBY	прикладі Герти Мюллер» (4 год)
10	Підготувати виступи на теми:	групова робота	1. Herta Müller: Von der Macht der Sprache Sternstunde Philosophie / SRF Kultur https://www.youtube.com/watch?v=WvCR8JEoExI 2. Варецька С. О. Травматичне невимовне в романі Герти Мюллер «Гойдалка дихання» http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I=&S21STR=%D0%9672787/2015/12	Прочитати романи обраних письменників, вміти аналізувати текст (4 год)
11	Ельфріда Єлінек – нобеліантка, «незручна» письменниця; нестерпна реальність австрійського суспільства у творах авторки.	лекція	Elfriede Jelinek - Ein Porträt (2021) https://www.youtube.com/watch?v=W2jmA_RpmKQ	Написати есе на тему «Нобелівська промова Ельфріде Єлінек» (4 год)
12	Австрійське «вишукане», елітарне суспільство в романі «Піаністка» Е. Єлінек.	лекція	1. Т. Гаврилів Що сталося? Про Єлінек в українському контексті https://web.archive.org/web/20131006104847/http://www.prostory.net.ua/ua/translate/531-2012-05-04-18-01-54	Підготувати буктрейлер до творів, які вивчаються в курсі, на вибір студента (4 год)
13	Політичні п'єси Е. Єлінек.	лекція	Elfriede Jelinek – Von der mangelnden Tragfähigkeit des Bodens https://www.youtube.com/watch?v=3RTsNZbgT00	Прочитати роман і вміти його аналізувати (2 год)
14	Підготувати виступи до теми.	групова робота	Elfriede Jelinek, Totennachrede für Einar Schleef https://www.youtube.com/watch?v=tswPic-YNVo	Підготуватися до виступу (2 год)
15		підсумковий модуль		Повторення вивченого матеріалу (6 год)